

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЦЕНТРАЛЬНА МЕТОДИЧНА РАДА

МАТЕРІАЛИ

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ЦЕНТРАЛЬНОЇ МЕТОДИЧНОЇ РАДИ ЗДМФУ**

СТРАТЕГІЇ

**ФУНКЦІОНУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ СИСТЕМИ
СУЧАСНОЇ МЕДИЧНОЇ ТА ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ОСВІТИ
В УМОВАХ ВИКЛИКІВ СЬОГОДЕННЯ**

08 червня 2023 року, м. Запоріжжя

Запоріжжя, 2023

ОРГАНІЗАЦІЯ БЕЗПЕРЕРВНОГО ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ЛІКАРІВ – АНЕСТЕЗІОЛОГІВ У ПЕРІОД НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ.....	35
С.І. Воротинцев, С.М.Корогод, С.М.Гриценко, Т.О.Семенова	
ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРІ АНЕСТЕЗІОЛОГІЇ ТА ІНТЕНСИВНОЇ ТЕРАПІЇ ЗДМФУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	36
С.І. Воротинцев, К.А.Бойко, К.В.Серіков, І.О.Анікін, С.В.Григор'єв	
НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ КОМПЛЕКС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЯК МЕТОДИЧНА ОСНОВА ВИКЛАДАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ	37
Ю.А. Ганошенко	
ТРАНСФОРМАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ СИСТЕМИ МЕДИЧНОЇ ТА ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	38
О.В. Ганчева, О.В. Мельнікова, Т.А. Грекова, Є.В. Каджарян, М.І. Ісаченко, М.В. Данукало	
ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ.....	40
К.І. Гейченко, О.А. Цупікова, Д.І. Дочинець	
ДОСВІД ПРОВЕДЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ НА КАФЕДРІ ТЕХНОЛОГІЇ ЛІКІВ ЗДМФУ.....	42
В.В. Гладишев, А.В. Курінний, І.А. Пухальська, В.В. Нагорний, Б.С. Бурлака	
ОРГАНІЗАЦІЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ З ВПРОВАДЖЕННЯМ КОМП'ЮТЕРНИХ ФОРМ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ НА КАФЕДРІ КЛІНІЧНОЇ ЛАБОРАТОРНОЇ ДІАГНОСТИКИ	43
С.В. Горбачова, С.А. Біленький, К.В. Левченко, Д.В. Робота, К.А. Бурлака	
ДЕРЖАВНА АТЕСТАЦІЯ З ХІРУРГІЇ У ДИСТАНЦІЙНОМУ ФОРМАТІ.....	44
В.О. Губка, С.Р. Вільданов, Є.І. Гайдаржі, М.Г.Головка, А.С. Проценко	
ЗАСТОСУВАННЯ ІНСТРУМЕНТІВ MS TEAMS ТА MS FORMS У ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННІ ЗАНЯТЬ ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	45
В.С. Дмитрієв, В.П. Риженко	
ІНТЕГРАЦІЯ МЕДИЧНИХ І ПЕДАГОГІЧНИХ НАПРЯМІВ У ПРОЦЕСІ РЕАЛІЗАЦІЇ ОП СПЕЦІАЛЬНОСТІ 227 «ТЕРАПІЯ ТА РЕАБІЛІТАЦІЯ» У ЗДМФУ (БАКАЛАВРСЬКИЙ І МАГІСТЕРСЬКИЙ РІВНІ ВИЩОЇ ОСВІТИ)	47
Е.Ю. Дорошенко	
СТРАТЕГІЇ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ В МЕДИЧНИХ ЗВО В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19 ТА ВОЄННОГО СТАНУ	49
С.Я. Доценко, Б.Б. Самура, І.В. Чорна, Т.Г. Шеховцева	
ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ НА ЕТАПІ ПІСЛЯДИПЛОМНОГО НАВЧАННЯ.....	50
О.К. Єренко	
МОЖЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ ІНТЕРНІВ ХІРУРГІЧНОГО ПРОФІЛЮ ПІД ЧАС ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ В МІСТАХ ПРИФРОНТОВОЇ ЗОНИ	51
С.М. Завгородній, М.Б. Данилюк, М.А. Кубрак	
ВИКОРИСТАННЯ НАВЧАЛЬНО-РОЛЬОВИХ ІГОР «ЛІКАР-ПАЦІЄНТ» ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ «ОФТАЛЬМОЛОГІЯ» В ЗДМФУ	54
Н.Г. Завгородня, О.О. Безденежна, К.О. Костровська, Л.Е. Саржевська	
РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПІДВИЩЕННІ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ З БІОЛОГІЧНОЇ ХІМІЇ СТУДЕНТІВ, ЩО НАВЧАЮТЬСЯ ЗА ОПП «ФАРМАЦІЯ».....	55
Д.Г. Іванченко, Н.В. Крісанова, О.С. Шкода, Н.П. Рудько	

Пузік С.Г. – кандидат медичних наук, доцент, лікар ФРМ;
Черненко О.Є. – кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент, МС України;
Шаповалова І.В. – кандидат педагогічних наук, доцент, МС України;
Олійник М.О. – кандидат наук з фізичного виховання та спорту, старший викладач;
Черепок О.О. – кандидат медичних наук, асистент, лікар ФРМ.

Як бачимо, кадровий склад проєктних груп освітніх програм спеціальності 227 «Терапія та реабілітація» бакалаврського та магістерського рівнів вищої освіти, також містить інтегративний компонент – поєднання фахівців медичного та педагогічного спрямування: 11 викладачів, з яких, 6 мають освітні та наукові кваліфікації за напрямом фізичне виховання, спорт та педагогічні науки (54,54%), 5 викладачів – мають освітні та наукові кваліфікації за напрямом – медичні науки (45,45%).

Отже, у процесі реалізації освітніх програм спеціальності 227 «Терапія та реабілітація» простежуються акцентовані інтегративні підходи, які обумовлені вимогами відповідних Стандартів і Ліцензійними вимогами до організації освітнього процесу (п. 38) і логікою підготовки фахівців галузі знань 22 «Охорона здоров'я».

Література

1. Видатні особистості – Гіппократ. Електронний ресурс: http://www.novopetivske-osoba.edukit.mk.ua/vidatni_biologi/gippokrat/
2. Ібн Сіна (Авіценна): біографія. Бібліотека Української літератури. Електронний ресурс: <https://www.ukrlib.com.ua/bio-zl/printit.php?tid=4610>
3. Микола Амосов. Музей становлення української нації. Електронний ресурс: <https://www.museumsun.org/person/68/>
4. Наказ Міністерства освіти і науки України від 19.12.2018 р., № 1419.
5. Наказ Міністерства освіти і науки України від 05.09.2022 р., № 791.
6. Постанова Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р., № 1187.

СТРАТЕГІЇ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ В МЕДИЧНИХ ЗВО В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19 ТА ВОЄННОГО СТАНУ

С.Я. Доценко, Б.Б. Самура, І.В. Чорна, Т.Г. Шеховцева

Поточний спалах коронавірусної хвороби COVID-19, а з 2022 року воєнний стан в Україні, змусив ЗВО призупинити традиційні форми навчання. Багато медичних університетів перейшли на онлайн-навчання з використанням дистанційних технологій, які дали змогу надавати навчальні матеріали та інформацію в умовах, коли викладач і студент розділені в просторі та, нерідко (іноземні студенти), і у часі. В таких умовах ключову роль в реалізації дистанційних форм навчання відіграє, так зване, технологічно-вдосконалене навчання, яке складається із комунікаційних технологій – Інтернет, соціальні мережі, програмне забезпечення, та стратегії їх використання.

Як показав досвід дистанційного навчання останніх років, технологічно-вдосконалене навчання базується на основі декілька стратегій, а саме: клінічної освіти з використанням технічних засобів, технологій моделювання, навчання з використання мобільних гаджетів та різні варіанти поєднання цих форм. Саме продовження тренду до доповнення комп'ютерних технологій з мультимедійними елементами до технологічно-вдосконаленого навчання полягло в основу технологічної клінічної освіти.

Найбільш ефективною формою виявилось дистанційне навчання, яке реалізувалося за допомогою дизайну віртуальної класної кімнати, вебінарів і відеоконференцій, а також різноманітних навчальних ресурсів через онлайн-командне навчання з синхронними інтерактивними заняттями в студентських групах. Ці методи були впроваджені для покращення проблемно-орієнтованої спрямованості навчання, клінічного мислення, засвоєння фахових клінічних компетенцій та заохочення до самостійної роботи студентів.

Серед вирішення проблем клінічної освіти, привертає підхід до переведу клінічних ранкових рапортів або клінічних обходів професора, доцента в режим відеоконференцій, або викладання

клінічних кейсів хворих на сторінках студентських груп в віртуальній класній кімнаті із подальшим інтерактивним розбором.

Не меншої уваги при дистанційній освіті приділялося стратегії навчання на основі моделювання з використанням технічних засобів і програм симуляції різноманітних клінічних станів. Навчальні методики, засновані на моделюванні, також можуть застосовуватися для розробки структурованого навчального досвіду та використовуватися як інструмент оцінювання фахових компетенцій і практичних навичок. Це допомагає зменшити в подальшій практичній роботі кількість клінічних помилок і відпрацьовувати базовий принцип безпеки лікування – не нашкодь.

До менш задіяної форми відноситься мобільне навчання, яке має достатньо переваг над іншими стратегіями, а саме мобільність, портативність і малий розмір, відсутність необхідності додаткового технічного забезпечення, тому низька коштовність, легка координація та комунікація між викладачем і студентами, доступність до баз даних, навчальних матеріалів, можливість використання мультимедіа. Незважаючи на ці переваги, є певні недоліки: маленькі екрани, використання цих пристроїв призводить до порушення інших видів діяльності, мобільність збільшує ризик крадіжки та втрати інформації.

Потенційно позитивним результатом дистанційної освіти став більший доступ до онлайн-освітніх платформ і соціальних мереж для студентів-медиків як в Україні, так практично у всьому світі. З цією метою найбільш часто використовуються кілька платформ: MS Office365, Zoom, Skype та інші. Такий підхід дозволяє викладачам і студентам доєднуватися до навчання у більш зручний час відповідно до розкладу.

Таким чином, технологічно-вдосконалене навчання та технологічно-клінічна освіта в медичних ЗВО в умовах пандемії COVID-19 та воєнного стану займають ключове місце в освітньому процесі, що потребує подальшого їх вивчення та вдосконалення.

ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ НА ЕТАПІ ПІСЛЯДИПЛОМНОГО НАВЧАННЯ

О.К. Єренко, старший викладач ЗВО кафедри управління і економіки фармації та фармацевтичної технології

Ключові слова: післядипломна освіта, воєнний стан, освітяни, Microsoft Teams, умови життя.

Вступ. Освіта в умовах воєнного стану потребує чітких, швидких та вчасних рішень, доступних роз'яснень, розробки нових нормативно-правових і законодавчих актів та внесення змін в наявні. Не менш важлива чесна, вчасна й зрозуміла комунікація з учасниками освітнього процесу, виокремлення проблем та пропонування рішень для їх розв'язання. На підставі результатів опитувань учасників освітнього процесу, моніторингу ЗМІ, потрібно виокремили ті проблеми, які потребують рішень на рівні органів центральної влади, органів місцевого самоврядування та органів управління освітою, закладів освіти.

Для розв'язання проблем у сфері освіти та для організації безпечного і якісного освітнього процесу в новому навчальному році, забезпечення прав учасників освітнього процесу, які знаходяться, як в Україні, так і за кордоном, треба побачити певне бачення ситуацій, проблем та пропозиції щодо їх вирішення. Особливо звернути увагу не тільки освітньому процесу, але і психологічному стану та самоорганізації учасників освітнього процесу.

Основна частина. В умовах воєнного стану заклади вищої освіти стали осередками, що надають можливості освітянам отримувати не лише знання, але й психологічну допомогу та підтримку. Дуже швидко довелося налаштувати освітній процес так, щоб він був комфортним і безпечним для усіх учасників освітнього процесу. Актуальним є питання вибору оптимальних технічних можливостей та методик, які систематично можна використати під час проведення лекцій, семінарів та практичних занять у процесі дистанційного навчання. Якраз вони надають можливість